

Posudek na diplomovou práci: Jiří Štáinc, Komunistické strany ve stranicko politických systémech vybraných postsocialistických států.

Předložená diplomová práce postihuje zajímavou tematiku povahy a místa komunistických stran ČR, Ukrajiny a Ruska. Představuje svojí povahou objektivistickou deskripci organizace, ideologie a programů těchto stran a jejich postavení ve stranických systémech. Opírá se o původní prameny a bohatou politologickou literaturu, a to nejen českou, ale i v jazycích sledovaných zemí. Současně tyto zdroje i vyhodnocuje. Diplomová práce je přehledně strukturována a čtenář se dobře orientuje v popisovaných otázkách. Každá kapitola obsahuje účelné a obsahově bohaté shrnutí. Didaktická část vychází z hlavních pedagogických dokumentů a dostupných učebnic jak pro žáky, tak pro učitele OV a ZSV.

Pro čtenáře je zajímavé zejména srovnání uvedených tří komunistických stran, pro potřeby učitele pak charakteristiky KSČM. Je tu zřejmá především tribunská funkce této strany a její radikální levicovost.

Zejména pak toto srovnání a pohled do některých učebnic však vyvolává otázku, zda lze rovněž mluvit o tom, že jde o stranu antisystémovou či dokonce extremistickou, klade-li ve svém programu, jak je uváděno, důraz na demokracii, nemluví-li o revoluční přeměně systému, neodmítá-li „politický systém volné soutěže“ (dle Davida). Taková hodnocení z uváděného programu ani popisu vnitřní struktury a vztahů, ani z faktu, že KSČM neuvádí jako svůj ideologický základ marxismus-leninismus, neplynou. Je na seznamu extrémistických organizací? Že KSČM soustřeďuje mezi svým členstvem a sympatizanty i extremisticky naladěné, není pochyb. To ale nepokládám za dostačující argument, takové skupiny zahrnují i strany demokratické pravice. Jako problematický se mi jeví sám emocionálně zatížený pojem „vyděračský potenciál“. Je-li KSČM antisystémovou či dokonce extremistickou stranou, pak by musela být argumentace opřena o konkrétní analýzu činnosti této strany např. v parlamentě. Jak by tedy autor případně dokladoval uvedená hodnocení? Měl bych dále dotaz, v čem vidí autor nebezpečí ideologií? Všech, včetně liberalismu a socialismu?

Práci doporučuji k obhajobě.

1. května 2006

Doc. PhDr. Radomír Havlík, CSc.

2